

Jäätilannekatsaus 21.2.2019

Teräsjään paksuus 8-24 cm riippuen mittauskohteesta

Kohvajään osuus kasvaa edelleen Etelä-Savon mittauskohteissa

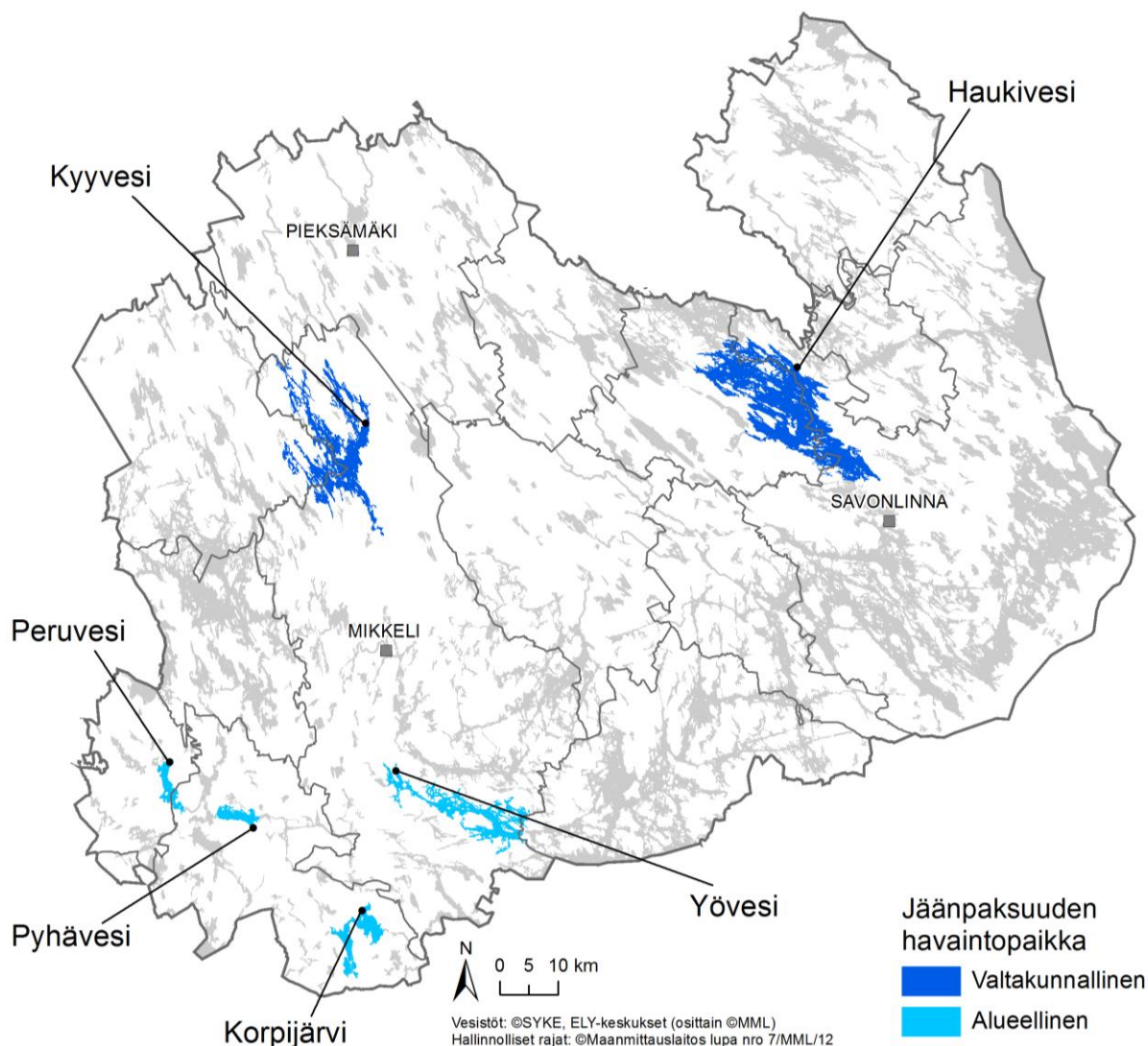
Etelä-Savon ELY-keskus mittasi jään paksuutta keskiviikkona 20.2.2019 neljällä järvellä maakunnan etelä- ja länsiosassa. Mittaukset tehtiin noin 100 metrin etäisyydellä rannasta. Jääpeitteen kokonaispaksuudet vaihtelivat mittauspaikasta riippuen 44-53 cm:n välillä.

Viime aikaiset vesisateet ovat sulattaneet kaikilta mittauspaikoilta jään päällä olevan paksun lumikerroksen. Lumikerroksen sulaminen ei kuitenkaan ole ainakaan vielä vaikuttanut teräsjään paksuuteen vaan lumen alla oleva sohjo on jäänytynyt kohvajääksi. Kohvajään paksuus onkin kasvanut mittauspaikoilla 10-15 cm, mikä näkyy samassa suhteessa myös kokonaisjänpaksuuksissa. Teräsjään osuus kokonaisjänpaksuudesta on siis mittauspaikoilla säilynyt samana kuin tammikuun alussa mitattu. Jäätymistä on siis tapahtunut lähinnä jään päällä eli osa vesisohjosta ja lumikerroksista on muuttunut kohvajääksi. Peru- ja Pyhävedellä kohvajäätä on keskimäärin saman verran kuin teräsjäätä, mutta Korpijärvellä ja Yövedellä kohvajäätä on keskimäärin jo 2/3 kestäväjän jään kokonaispaksuudesta, lähes puolet enemmän kuin kestävä teräsjää-

tä. Mäntyharjun Korpijärvellä teräsjään paksuus oli pienimmillään (8 cm). Kaikissa mittauspaikoissa oli teräsjään ja päällimmäisen kohvajääkerroksen välissä useampia vesi- ja kohvakerroksia. Kaikilla mittauspaikoilla päällimmäinen kohvakerros kuitenkin kantoi kävelijän aivan ranta-alueita lukuun ottamatta.

Jäänmittaustulokset 20.2.2019

Kunta, kylä	Järvi	Jään kokonais- paksuus, cm (20.2.2019)	Huomioita
Mikkeli, Haukivuori	Kyyvesi	50	Teräsjäätä 25 cm ja kohvajäätä yhteensä 14 cm. Osa vesi- ja sohjokerroksesta muuttunut helmikuun aikana kohvajääksi.
Savonlinna, Oravi	Haukivesi	37	Kohvajään osuus kasvanut suuremmaksi kuin teräsjään.
Mikkeli, Ristiina	Yövesi, Kissalahti	44	Teräsjää 11 cm, jonka päällä vesikerros 4 cm ja 5 cm kohvakerros. Kohvakerroksen jälkeen on toinen 6 cm vesikerros ja lopuksi 18 cm kohvajää. Ei lunta.
Mäntyharju, Tommola	Korpijärvi	47	Teräsjää 8 cm, jonka päällä 9 cm vesikerros sekä 9 cm kohvajäättä. Kohvajään päällä 3 cm vesikerros ja päällimmäisenä 18 cm kohvajää. Ei lunta.
Mäntyharju, Kirkonkylä	Pyhävesi	49	Teräsjää 19 cm, jonka päällä 7 cm vesikerros ja 7 cm kohvajääkerros. Kohvajään päällä 3cm vesikerros ja päällimmäisenä 13 cm kohvajääkerros. Ei lunta.
Pertunmaa, Lihavanpää	Peruvesi	53	Teräsjää 24 cm, jonka päällä 5 cm vesikerros. Vesikerroksen päällä 8 cm kohvajäättä, jonka jälkeen 2 cm vesikerros. Päällimmäisenä kohvajäättä 14 cm. Ei lunta.

Valtakunnallisista jäähavaintopaikoista Haukivuoren Kyyvedellä mitattiin 20.2. kokonaisjäänpaksuudeksi 50 cm, joten Kyyvedellä jää paksuni viime jakson aikana (30.1-20.2.) aikana 12 cm. Haukivedellä mitattiin vastaavaan aikaan kokonaisjäänpaksuudeksi 37 cm ja jää paksuni vastaavasti 10 cm. Mittaukset tehdään valtakunnallisilla jäähavaintopaikoilla 10 päivän välein. Seuraava mittauspäivä on 30.2. Jään kokonaispaksuudet valtakunnallisilla mittauspaikoilla ovat lähellä vuosittaista keskiarvoa, mutta kohvajään osuus kanta-vasta jäädästä kasvaa edelleen.

Jäänpaksuuden erot vesistön eri osissa ovat edelleen suuria, ja siksi jäillä liikkujien tulee olla varovaisia. Vaikka rannalla jäätä on jo paikoin tukevasti, voi etenkin suurempien järvien selkävesillä jää olla vielä heikkoa. Ilmoitetut jäänpaksuudet eivät milloinkaan kerro kyseisen järven koko jäätilanetta, vaan pelkäs-tään yhden tutkimuskohteen tuloksen. Mittauspaikat ovat korkeintaan 100 metrin etäisyydellä rannasta, eivätkä näin ollen kuvaa selkävesien jäätilanetta. Mittauspaikat eivät myöskään sijaitse virtapaikoissa. Huolimatta jään kokonaispaksuuden kasvamisesta, niin heikommin kestävä kohvajään ja vesikerrosten osuus on kaikilla mittauspaikoilla huomattavasti suurempi kuin teräsjään.

Sääennusteen mukaan ilman lämpötila vaihtelee huomattavasti seuraavan 10 vuorokauden aikana lähes -20 asteen pakkasista aina +4 asteeseen. Odotettavissa ei ole tällä hetkellä runsaita lumisateita ja mikäli maaliskuun alkupuolella lämpötila pysyy pakkasen puolella, niin jäät ehtinevät hieman vahvistua maaliskuun aikana. Kohvajään suuri osuus kokonaisjäänpaksuudesta vaikuttaa kuitenkin loppupalven jäänvahvuuksiin, joten jään kantavuus saattaa heiketä hyvinkin nopeasti.

Vain teräsjää kantaa tarpeeksi

Jään kantokyky on aina arvioitava teräsjään mukaan. Yksin kulkevan ihmisen alla on oltava vähintään viisi senttimetriä teräsjäätä. Moottorikelkalla ajettaessa teräsjäätä on oltava koko ajoreitin pituudella vähintään 15 senttimetriä. Vasta noin 20 senttimetriä paksu teräsjää kantaa henkilöauton. Teräsjää on kirkas, läpikuultava ja tasainen. Vaalea ja huokoinen lumisohjosta muodostunut jää on kohvajäätä, jonka kantavuus on enintään puolet teräsjään kantavuudesta.

Oikeat varusteet mukaan jäälle

Jäällä liikuttaessa on pidettävä mukana jäänaskaleita, joiden avulla voi vetää itsensä takaisin jäälle. Hyvä apuväline on myös tukeva keppi, jolla voi kokeilla jään laatua sekä auttaa hädän tullen itseään ja toisia. Heittoliinan voi tarvittaessa nopeasti heittää auttajalle tai autettavalle. Kelluntapuvut ja -takit sekä pelastusliivit suojaavat viimalta ja helpottavat onnettomuuden sattuessa pelastautumista. Jäällä liikuttaessa kannattaa aina pitää mukana myös pilliä, koska sen ääni kuuluu huutoa kauemmaksi.

Linkit

[Vesistöjen jäänpaksuus -havaintokartta](#)

[Järvien jäänpaksuuden ennustekartta](#)

[Jään kantavuus mitataan teräsjään mukaan](#)

[Kansalaishavaintoja jäätilanteesta](#) (Järviwiki)

[Suomen vesistöjen jääolot –julkaisu](#) (Korhonen 2005)

[Jäistä pelastautuminen](#) (Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto)

Lisätietoja

Vesitalousasiantuntija Tarmo Muuri, Etelä-Savon ELY-keskus, p. 0295 024 031

Vesienhoidon asiantuntija Juho Kotanen, Etelä-Savon ELY-keskus, p. 0295 024 192

NÄKYMIÄ TAMMIKUUN | 2019

JÄÄTILANNEKATSAUS

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

31.1.2019

www.ely-keskus.fi/julkaisut | www.doria.fi/ely-keskus